

Nog maar acht dagen geleden ging alles zo'n beetje zijn gangetje. Soms ging het goed, soms minder goed. Meestal gebeurde er weinig opwindends. Lange periodes waarin weinig of niets gebeurt, met incidentele oprispingen. Net als in het leger. En zo vonden ze me. Je kunt het leger wel vaarwel zeggen, maar het leger zegt jou nooit vaarwel. Niet voorgoed. Niet helemaal.

Twee dagen nadat iemand een schot loste op de president van Frankrijk begonnen ze te zoeken. Ik las het in de krant. Een aanslag vanaf grote afstand met een geweer. In Parijs. Niet mijn zaak. Ik bevond me tienduizend kilometer daarvandaan, in Californië, samen met een vrouw die ik in de bus had ontmoet. Zij wilde actrice worden. Ik niet. Dus na achtenveertig uur in L.A. ging zij de ene kant op en ik de andere. Terug de bus in, eerst een paar dagen naar San Francisco, daarna naar Portland in Oregon, drie dagen, en toen richting Seattle. Dat betekende dat ik min of meer langs Fort Lewis kwam, waar twee vrouwen in uniform uit de bus stapten. Ze lieten een *Army Times* van de vorige dag liggen, op het bankje aan de andere kant van het gangpad.

De *Army Times* is een curieuze, oude krant. Hij bestaat al van voor de Tweede Wereldoorlog en handhaaft zich nog steeds met gemak, iedere week, vol gedateerd nieuws, allerlei praktische artikelen, zoals de kop die mij aanstaarde: *Nieuwe regels! Wijzigingen voor versierselen en insignes! Meer uniformwijzigingen aangekondigd!* Het gerucht gaat dat al het nieuws zou zijn overgenomen van oude persberichten, maar als je tussen de regels door leest, proef je hier en daar een echt sardonische toon. Soms staan er provocerende columns in. Soms staat er een interessant in memoriam in.

Dat was de enige reden waarom ik de krant oppakte. Soms gaan mensen dood en dan ben je daar blij om. Of niet. Maakt niet uit, maar je moet het eerst weten. In dit geval ben ik daar nooit achter gekomen. Want bladerend naar de pagina met overlijdensberichten stuitte ik op de pagina met rubrieksadvertenties. Zoals gewoonlijk vooral een kwestie van veteranen die andere veteranen zochten. Tientallen advertenties, allemaal hetzelfde.

Ook een met mijn naam.

Midden op de pagina, één kolom, tweeënhalve centimeter, vijf woorden, vet gezet: **Jack Reacher bel Rick Shoemaker.**

Dat moest het werk zijn van Tom O'Day. Wat mij in tweede instantie een rotgevoel gaf. Niet omdat O'Day dom was. De man was slim. Dat moest hij wel zijn, want hij had al veel overleefd. Hij was er al heel lang. Hij was er altijd al geweest. Twintig jaar geleden zag hij er al uit alsof hij honderd was. Een lange, broodmagere, lijkbleke man, die zich voortbewoog alsof hij elk moment kon instorten, als een kapotte ladder. Niemand zou op het idee komen dat hij generaal was in de landmacht. Eerder hoogleraar. Een antropoloog. In de manier waarop hij had geredeneerd, zat logica. *Reacher vliegt onder de radar. Dat betekent bussen en treinen en wachtkamers en diners. Toevallig of niet, ook het leefgebied van mannen en vrouwen in het leger die bij de rekken met kranten en tijdschriften in de supermarkt op de basis eerst de Army Times pakken en dan pas iets anders. Die bovendien de krant links en rechts laten liggen en zo het nieuws verspreiden als vogels die de zaden van bessen verspreiden.*

Hij kon erop vertrouwen dat ik de krant zou vinden. Ergens. Vroeg of laat. Uiteindelijk. Omdat ik nieuwsgierig was. Je kunt het leger wel vaarwel zeggen, maar het leger zegt jou nooit vaarwel. Niet helemaal. Als middel om doel te treffen, een manier om contact te zoeken, met wat hij wist en met wat hij kon inschatten, had hij waarschijnlijk bedacht dat tien, twaalf weken lang een rubrieksadvertentie een kleine, maar realistische kans op succes zou opleveren.

In plaats daarvan werkte het meteen. Eén dag nadat de krant was gedrukt, en daarom hield ik er later een rotgevoel aan over.

Ik was voorspelbaar.

Rick Shoemaker was de handlanger van Tom O'Day. Waarschijnlijk onderhand zijn naaste medewerker. Geen probleem om die te negeren. Ik was Shoemaker echter een dienst verschuldigd. Het was duidelijk dat O'Day daarvan op de hoogte was. Daarom had hij Shoemakers naam in de advertentie gezet.

Dat was ook waarom ik wel móést reageren.

Voorspelbaar.

Het was droog in Seattle toen ik uit de bus stapte. En warm. En Seattle was verslaafd, in die zin dat de koffie er in buitensporige hoeveelheden werd geconsumeerd, een stad waarvan ik hield dus. Seattle was ook bij de tijd, overal wifi en mobiele apparatuur, dus niet het soort stad waarvan ik hield. Ouderwetse telefooncellen waren er uiterst schaars. Ik vond er uiteindelijk een bij de vismarkt, en zo stond ik in een zilte bries met de geur van de zee in mijn neus een gratis nummer van het Pentagon te bellen. Geen nummer dat je kunt opzoeken in het telefoonboek. Een nummer dat ik jaren geleden uit mijn hoofd had geleerd. Een speciale lijn, alleen voor noodgevallen, omdat je nu eenmaal niet altijd een kwartje op zak hebt.

De telefoniste nam het gesprek aan en ik vroeg naar Shoemaker en ik werd doorverbonden naar een ander toestel in het gebouw, of ergens anders in het land, of ergens anders op de wereld, en na een reeks klikken, sissende geluiden en minutenlange doodse stiltes kreeg ik Shoemaker aan de lijn, die zei: ‘Ja?’

‘Jack Reacher,’ zei ik.

‘Waar ben je?’

‘Hebben jullie niet allemaal apparaten die je dat vertellen?’

‘Ja,’ zei hij. ‘Je bent in Seattle, in een telefooncel bij de vismarkt. Maar we geven er de voorkeur aan als mensen ons dat vrijwillig vertellen. Dan verloopt het gesprek daarna beter. Omdat ze al samenwerken. Omdat ze al geïnvesteerd hebben.’

‘Waarin?’

‘In het gesprek.’

‘Voeren wij een gesprek?’

‘Niet echt. Wat zie je recht voor je?’

Ik keek.

‘Een straat,’ zei ik.

‘Links?’

‘Viskramen.’

‘Rechts?’

‘Een koffiebarretje voorbij het stoplicht.’

‘Naam?’

Ik noemde de naam.

Hij zei: ‘Wacht daar maar.’

‘Tot ik een ons weeg?’

‘Tot er een minuut of veertig voorbij zijn,’ zei hij. Toen hing hij op.

Niemand weet eigenlijk waarom ze van koffie zo’n punt maken in Seattle. Het is een havenstad, dus misschien was het verstandig om de koffie te branden waar die aan land kwam, en om de koffie te verkopen waar die gebrand werd, waardoor er een markt ontstond die andere ondernemers introduceerde, op dezelfde manier waarop alle autofabrikanten in Detroit terecht zijn gekomen. Of misschien is het water wel precies goed. Of de hoogte waarop Seattle ligt, of de temperatuur, of de luchtvochtigheid. Hoe dan ook, het resultaat was een koffiebarretje op de hoek van elke straat en een fikse jaarlijkse rekening voor de ware liefhebber. Het koffiebarretje voorbij het stoplicht was een schoolvoorbeeld van de barretjes in Seattle. Het was geveerd in een kastanjebruine kleur, had kale bakstenen muren en verweerd hout, terwijl op een schoolbord een menu stond met allerlei zaken die niet echt in koffie horen, zoals diverse soorten zuivelproducten met uiteenlopende temperaturen, en rare extraatjes op notenbasis, en allerlei milieuverontreinigde stoffen. Ik bestelde een onopgesmukte melange van het huis, zwart, zonder suiker, in een middelgrote beker om mee te nemen, niet zo’n enorme *grande* emmer waar je sommige mensen mee ziet lopen. Ik bestelde er een plak citroencake bij en ging in mijn eentje op een harde houten stoel zitten aan een tafeltje voor twee.

Ik deed vijf minuten over de cake en nog eens vijf minuten over de koffie, en nog eens achttien minuten later arriveerde de man die Shoemaker had gestuurd. Dat betekende dat hij bij de marine zat, want achtentwintig minuten is vrij snel en de marine heeft een basis in Seattle. Bovendien was zijn auto donkerblauw. Het was een doorsnee-sedan zonder veel extra’s, niet erg aantrekkelijk maar wel glanzend opgepoetst. De man zelf was eerder veertig dan twintig en had een lichaam zo hard als een spijker. Hij droeg burgerkleding. Een blauw jasje, een blauwe polo en een broek van zwaar bruin katoen. Het jasje was versleten en de polo en de broek waren minstens duizend keer gewassen. Waarschijnlijk een *Senior Chief Petty Officer*. Vrijwel zeker Special Forces, een SEAL, ongetwijfeld betrokken bij

de een of andere bedenkelijke gezamenlijke operatie onder supervisie van Tom O'Day.

Hij liep het koffiebarretje in met een lege blik in de ogen en nam in één keer alles in zich op, alsof hij niet meer dan een vijfde van een seconde had om vriend van vijand te onderscheiden voordat hij begon te schieten. Ongetwijfeld was hij mondeling gebriefd, alleen de hoognodige feiten, rechtstreeks uit een oud personeelsdossier, maar *honderdtien kilo en een meter zesennegentig* deed het hem meteen. Alle andere aanwezigen in het koffiebarretje waren van Aziatische komaf, voornamelijk vrouwen, fijnebouwde. De man liep zonder te dralen op mij af en zei: 'Majoor Reacher?'

'Niet meer,' zei ik.

'Meneer Reacher dan?'

'Ja.'

'Meneer Reacher, generaal Shoemaker verzoekt u met mij mee te gaan.'

'Waarheen?'

'Niet ver.'

'Hoeveel sterren?'

'Meneer, ik kan u niet volgen.'

'Heeft generaal Shoemaker?'

'Eén ster, meneer, brigadegeneraal Richard Shoemaker, meneer.'

'Wanneer?'

'Wanneer wat, meneer?'

'Heeft hij promotie gemaakt?'

'Twee jaar geleden.'

'Vind jij dat even bijzonder als ik?'

De man aarzelde even en zei: 'Ik heb geen mening.'

'En hoe gaat het met generaal O'Day?'

De man aarzelde opnieuw even en zei: 'Ik ken niemand die O'Day heet.'

De blauwe auto was een Chevrolet Impala met politiewieldoppen en met stof beklede stoelen. Alles was ouder dan de glanzende was. De man met het jasje reed me door de straten van het centrum naar de I-5 in zuidelijke richting. Dezelfde weg waarover de bus me naar Seattle had gebracht. We reden opnieuw langs Boeing Field, op-

nieuw langs Sea-Tac Airport, en verder naar Tacoma. De man met het jasje zei niets. Ik ook niet. We zaten zwijgend naast elkaar alsof we een wedstrijd deden wie het langst zijn mond kon houden. Ik keek uit het raam. Alles was groen, de heuvels en de zee en de bomen. Alles even groen.

We reden voorbij Tacoma en minderden vaart iets voor de plek waar de vrouwen in uniform uit de bus waren gestapt en hun *Army Times* hadden laten liggen. We namen dezelfde afslag. Op de borden werd niets anders aangekondigd dan drie kleine stadjes en één heel grote legerbasis. De kans was dan ook groot dat we op weg waren naar Fort Lewis. Dat bleek echter niet zo te zijn. Of eigenlijk in technische zin wel, maar vroeger zou het niet zo zijn geweest. We waren op weg naar wat vroeger McChord Air Force Base was, en wat nu de aluminium helft was van de Joint Base Lewis-McChord. Reorganisaties. Politici zijn dol op bezuinigen.

Ik verwachtte dat er bij de poort wel enig overleg nodig zou zijn, omdat het de gezamenlijke toegang was tot de legerbasis en die van de luchtmacht, en omdat zowel de auto als de bestuurder van de marine was, en ik helemaal nergens bij hoorde. Alleen de mariniers en de Verenigde Naties ontbraken. Maar O'Day was een machtig man en we hoefden zelfs nauwelijks af te remmen. We reden het terrein op, maakten een bocht naar links en een bocht naar rechts en bij de tweede poort wuifden ze slechts ten teken dat we door konden gaan en toen reed de auto zo het asfalt op, klein als een Dinky Toy vergeleken met de gigantische C-17 transportvliegtuigen, een muis in een oerwoud. We reden onder een enorme grijze vleugel door, over het asfalt recht op een klein, wit vliegtuig af dat afgezonderd stond. Een bedrijfsgeval. Een zakenvliegtuig. Een Lear, of een Gulfstream, of wat het ook maar is wat rijke mensen tegenwoordig kopen. De lak blikkerde in het zonlicht. Er stond niets op, afgezien van het toestelnummer. Geen naam, geen logo. Alleen witte lak. De motoren draaiden langzaam, de trap was uitgeklapt.

De man met het jasje maakte een berekende halve bocht en bleef stilstaan met mijn portier ongeveer een meter van de eerste tree van de vliegtuigtrap. Dat vatte ik op als een hint. Ik stapte uit en bleef even in de zon staan. De lente was losgebarsten en het weer was prachtig. De auto reed weg. Boven aan de trap verscheen een ste-

ward in de kleine ovale ingang naar de cabine. Hij droeg een uniform. Hij zei: ‘Meneer, komt u aan boord, alstublieft.’

De vliegtuigtrap zakte iets door onder mijn gewicht. Met gebogen hoofd ging ik de cabine in. De steward deed een stap naar rechts en van links wurmde een tweede man in uniform zich uit de cockpit, die zei: ‘Welkom aan boord. De crew is honderd procent luchtmacht vandaag. We brengen u er in een vloek en een zucht naartoe.’

‘Waarnaartoe?’ vroeg ik.

‘Naar uw bestemming.’ De man wurmde zich weer in zijn stoel naast de copiloot en met z’n tweeën begonnen ze de meters te controleren. Ik liep achter de steward aan naar een cabine vol zachtbruin leer en walnootfineer. Ik was de enige passagier. Ik koos een willekeurige leunstoel. De steward haalde de vliegtuigtrap op, sloot het luik en ging op een klapstoeltje zitten, direct achter de piloten. Dertig seconden later waren we los en won het vliegtuig snel hoogte.